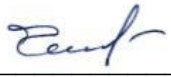

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Кафедра державного управління і місцевого самоврядування

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
завідувач кафедри

Чикаренко І. А.

«31» жовтня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Європейські соціальні стандарти»

Галузь знань 23 «Соціальна робота»
Спеціальність 231 «Соціальна робота»
Освітній рівень перший (бакалаврський)
Статус Вибіркова, фахова
Загальний обсяг 4 кредити ECTS (120 годин)
Форма підсумкового контролю Диференційований залік
Термін викладання 6-й семестр
Мова викладання українська

Викладачі: к.держ.упр., доц. Шумляєва І.Д.

Пролонговано: на 2024 / 2025 н.р. (Чикаренко І.А.) «30» серпня 2024 р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

Дніпро
НТУ «ДП»
2023

Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни «Європейські соціальні стандарти» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти всіх спеціальностей / Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», каф. державного управління і місцевого самоврядування. Дніпро : НТУ «ДП», 2023. 18 с.

Розробник:

к. держ. упр., доц. Шумляєва І. Д.

Робоча програма регламентує:

- мету дисципліни;
- дисциплінарні результати навчання, сформовані на основі трансформації очікуваних результатів навчання освітньої програми;
- базові дисципліни;
- обсяг і розподіл за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять;
- програму дисципліни (тематичний план за видами навчальних занять);
- алгоритм оцінювання рівня досягнення дисциплінарних результатів навчання (шкали, засоби, процедури та критерії оцінювання);
- інструменти, обладнання та програмне забезпечення;
- рекомендовані джерела інформації.

Робоча програма призначена для реалізації компетентнісного підходу під час планування освітнього процесу, викладання дисципліни, підготовки аспірантів до контрольних заходів, контролю провадження освітньої діяльності, внутрішнього та зовнішнього контролю забезпечення якості вищої освіти, акредитації освітніх програм у межах спеціальності.

ЗМІСТ

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	4
3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ	5
4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	5
5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	5
5.1 Тематичний план та розподіл обсягу часу за видами навчальних занять.....	5
5.2 Індивідуальне завдання	7
6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	7
6.1 Шкали	8
6.2 Засоби та процедури	8
6.3 Критерії	9
7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	13
8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	13

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни «Європейські соціальні стандарти» – формування у здобувачів вищої освіти комплексу спеціальних знань стосовно системи, структури і змісту європейських нормативно-правових актів з питань соціального захисту, а також кращих практик застосування відповідних стандартів на рівні окремих країн Європейського Союзу.

Реалізація цієї мети потребує трансформації програмних результатів навчання в дисциплінарні та адекватний відбір змісту навчальної дисципліни за цим критерієм.

2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Шифр ДРН	Дисциплінарні результати навчання (ДРН)
	Зміст
ДРН 1	Продемонструвати <i>розуміння</i> сутності європейських соціальних стандартів, еволюції їх становлення; базової структури та особливостей європейських норм щодо закріплення соціальних стандартів; характеру та специфіки актів Ради Європи у сфері соціального захисту тощо; <i>знання</i> термінології, яка стосується європейських соціальних стандартів
ДРН 2	Продемонструвати <i>знання</i> ключових положень та характерних особливостей конвенцій, хартії, кодексів, рекомендацій у сфері соціального захисту та їх відмінності; <i>розуміння</i> концептуальних засад і сучасних підходів до розвитку соціальних стандартів в європейських країнах, а також їх відображення у структурі актів європейських інституцій з питань покращення їх запровадження на національному рівні в країнах
ДРН 3	Продемонструвати <i>здатність</i> орієнтуватися в системі європейського законодавства із соціальних питань, вміння розрізняти європейські акти за суб'єктним критерієм, <i>вміння</i> критично <i>оцінювати</i> та <i>аналізувати</i> норми, які стосуються соціального захисту і соціального забезпечення
ДРН 4	Продемонструвати вміння критичного <i>аналізу</i> змістовного наповнення та оцінювання можливостей використання європейських соціальних стандартів як засади розбудови в Україні соціальної держави та вдосконалення соціального захисту громадян
ДРН 5	Продемонструвати <i>здатність</i> на основі <i>аналізу</i> та <i>систематизації</i> норм європейського права та досвіду країн ЄС формулювати й <i>обґрунтовувати</i> інноваційні ідеї щодо адаптації європейського досвіду в Україні

Шифр ДРН	Дисциплінарні результати навчання (ДРН)
	Зміст
ДРН 6	Продемонструвати <i>вміння</i> розробляти методичні рекомендації для покращення адаптації європейських соціальних стандартів у контексті реалізації політики європейської інтеграції; <i>оцінювати</i> суспільну корисність наслідків їх запровадження для вдосконалення соціального захисту в Україні
ДРН 7	Продемонструвати <i>навички</i> підготовки публічної презентації, яка стосується розроблених рекомендацій щодо запровадження європейських соціальних стандартів в Україні

3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Міждисциплінарні зв'язки: вивчення курсу ґрунтуються на знаннях, отриманих з вивчених дисциплін: «Правознавство», «Соціальні права людини», «Основи соціальної роботи», «Соціальна політика».

4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Вид навчальних занять	Обсяг, години	Розподіл за формами навчання, години			
		Денна / Вечірня		Заочна	
		аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота
лекційні	54	17	37	4	55
практичні	66	34	32	6	55
лабораторні	-	-	-	-	-
семінари	-	-	-	-	-
РАЗОМ	120	51	69	10	110

5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

5.1 Тематичний план та розподіл обсягу часу за видами навчальних занять

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
ДРН 1 ДРН 2 ДРН 7	ЛЕКЦІЇ	54
	Тема 1. Вступ до дисципліни «Європейські соціальні стандарти»	8
	1.1. Місце та особливості європейської системи соціального захисту прав людини	
	1.2. Поняття європейських соціальних стандартів	
	1.3. Система європейських соціальних стандартів	

	1.4. Європейські соціальні стандарти та національний рівень їх втілення	
ДРН 1 ДРН 2 ДРН 7	<p>Тема 2. Інституційні засади формування європейської системи соціальних стандартів</p> <p>2.1. Рада Європи як суб'єкт у сфері формування європейських соціальних стандартів</p> <p>2.2. Європейський парламент як учасник відносин у сфері формування соціальних стандартів ЄС</p> <p>2.3. Європейська Комісія та її участь у формуванні соціальних стандартів ЄС</p> <p>2.4. Гарантії та контрольні механізми за дотриманням соціальних стандартів на рівні інституцій ЄС</p>	8
ДРН 1 ДРН 2 ДРН 3 ДРН 7	<p>Тема 3. Джерела європейських соціальних стандартів</p> <p>3.1. Поняття і форма джерел європейських соціальних стандартів</p> <p>3.2. Класифікація джерел європейських соціальних стандартів</p> <p>3.3. Система джерел європейських соціальних стандартів</p> <p>3.4. Структура Європейської соціальної хартії</p> <p>3.5. Особливості побудови змісту Європейського кодексу соціального забезпечення</p>	10
ДРН 4 ДРН 5 ДРН 6	<p>Тема 4. Європейські стандарти у галузі праці та зайнятості</p> <p>4.1. Види та зміст соціальних стандартів щодо працевлаштування</p> <p>4.2. Соціальні стандарти ЄС у галузі прийняття на роботу, зміни та припинення трудових відносин</p> <p>4.3. Сутність соціального стандарту ЄС щодо права на відпочинок і дозвілля</p> <p>4.4. Соціальний стандарт щодо об'єднання працівників для захисту економічних та соціальних інтересів в нормативних актах ЄС</p> <p>4.5. Соціальні стандарти щодо зайнятості та праці на національному рівні в країнах ЄС</p>	10
ДРН 4 ДРН 5 ДРН 6	<p>Тема 5. Європейські стандарти у сфері соціального забезпечення та користування послугами соціальних служб</p> <p>5.1. Принципи соціального забезпечення як основа європейських соціальних стандартів ЄС</p> <p>5.2. Європейські соціальні стандарти у сфері охорони здоров'я</p> <p>5.3. Соціальні стандарти ЄС щодо відносин, які виникають у зв'язку із безробіттям</p> <p>5.4. Європейські соціальні стандарти, пов'язані з тимчасовою непрацездатністю, виробничою травмою та професійними захворюваннями</p> <p>5.5. Стандарти ЄС щодо соціальної допомоги військовослужбовцям та членам їх сімей</p> <p>5.6. Європейські стандарти щодо соціального забезпечення в країнах ЄС</p>	10

ДРН 4 ДРН 5 ДРН 6	Тема 6. Європейські соціальні стандарти стосовно окремих верств населення	8
	6.1. Соціальні стандарти на рівні ЄС щодо осіб похилого віку та людей з особливими потребами	
	6.2. Європейські стандарти соціального спрямування щодо підтримки сімей та у випадках втрати годувальника	
	6.3. Європейські соціальні стандарти щодо жінок	
	6.4. Соціальні стандарти стосовно дітей на рівні ЄС	
	6.5. Європейські соціальні стандарти стосовно вразливих категорій осіб в країнах ЄС	
	ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ	66
ДРН 1 ДРН 2 ДРН 7	Тема 1. Вступ до дисципліни «Європейські соціальні стандарти»	10
ДРН 1 ДРН 2 ДРН 7	Тема 2. Інституційні засади формування європейської системи соціальних стандартів	12
ДРН 1 ДРН 2 ДРН 3 ДРН 7	Тема 3. Джерела європейських соціальних стандартів	10
ДРН 4 ДРН 5 ДРН 6	Тема 4. Європейські стандарти у галузі праці та зайнятості	10
ДРН 4 ДРН 5 ДРН 6	Тема 5. Європейські стандарти у сфері соціального забезпечення та користування послугами соціальних служб	12
ДРН 4 ДРН 5 ДРН 6	Тема 6. Європейські соціальні стандарти щодо окремих верств населення	12
	РАЗОМ	120

5.2 Індивідуальне завдання

Індивідуальне завдання полягає у написанні індивідуальної роботи з переліку запропонованих тем.

Форма проведення: написання роботи, її презентація та захист (відповіді на запитання, дискусія) індивідуального завдання перед аудиторією (бажано використовувати MS PowerPoint).

Зміст індивідуального завдання: Студент обирає тему індивідуального завдання відповідно до запропонованої тематики, готує відповідний текст і презентує його результати на практичному занятті.

6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Сертифікація досягнень здобувачів вищої освіти здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до Положення університету «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти».

Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання здобувача вищої освіти за дисципліною.

6.1 Шкали

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок мобільних студентів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховуються, якщо здобувач вищої освіти отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації відповідно до Положення про організацію освітнього процесу НТУ «ДП».

6.2 Засоби та процедури

Зміст засобів діагностики спрямовано на контроль рівня сформованості знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності здобувача вищої освіти за вимогами НРК до 6-го кваліфікаційного рівня (для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти) під час демонстрації регламентованих робочою програмою результатів навчання.

Здобувач вищої освіти на контрольних заходах має виконувати завдання, орієнтовані виключно на демонстрацію дисциплінарних результатів навчання (розділ 2).

Засоби діагностики, що надаються здобувачам вищої освіти на контрольних заходах у вигляді завдань для поточного та підсумкового контролю, формуються шляхом конкретизації вихідних даних та способу демонстрації дисциплінарних результатів навчання.

Засоби діагностики (контрольні завдання) для поточного та підсумкового контролю дисципліни затверджуються кафедрою.

Види засобів діагностики та процедур оцінювання для поточного та підсумкового контролю дисципліни подано нижче.

Засоби діагностики та процедури оцінювання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
навчальне заняття	засоби діагностики	процедури	засоби діагностики	процедури
лекції	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдання під час лекцій	комплексна контрольна робота (ККР)	визначення середньозваженого результату поточних контролів;
практичні	командне / індивідуальне завдання	виконання завдань під час самостійної роботи		виконання ККР під час заліку за бажанням здобувача вищої освіти

Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання контрольних конкретизованих завдань. Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного або командного / індивідуального завдання.

Якщо зміст певного виду занять підпорядковано декільком складовим, то інтегральне значення оцінки може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюються викладачем.

За наявності рівня результатів поточних контролів з усіх видів навчальних занять не менше 60 балів, підсумковий контроль здійснюється без участі здобувача вищої освіти шляхом визначення середньозваженого значення поточних оцінок.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен здобувач вищої освіти під час заліку має право виконувати ККР, яка містить завдання, що охоплюють ключові дисциплінарні результати навчання.

Кількість конкретизованих завдань ККР повинна відповідати відведеному часу на виконання. Кількість варіантів ККР має забезпечити індивідуалізацію завдання.

Значення оцінки за виконання ККР визначається середньою оцінкою складових (конкретизованих завдань) і є остаточним.

Інтегральне значення оцінки виконання ККР може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюється кафедрою для кожної складової опису кваліфікаційного рівня НРК.

6.3 Критерії

Реальні результати навчання здобувача вищої освіти ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії студента для демонстрації досягнення результатів навчання.

Для оцінювання виконання контрольних завдань під час поточного контролю лекційних і практичних занять в якості критерію використовується коефіцієнт засвоєння, що автоматично адаптує показник оцінки до рейтингової шкали:

$$O_i = 100 a/m,$$

де a – число правильних відповідей або виконаних суттєвих операцій відповідно до еталону рішення; m – загальна кількість запитань або суттєвих операцій еталону.

Індивідуальні завдання та комплексні контрольні роботи оцінюються експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою.

Зміст критеріїв спирається на компетентнісні характеристики, визначені НРК для освітньо-наукового рівня вищої освіти (подано нижче).

Загальні критерії досягнення результатів навчання для 6-го кваліфікаційного рівня за НРК (бакалавр)

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
Знання		
спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань	Відповідь відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність: – спеціалізованих концептуальних знань на рівні новітніх досягнень; – критичне осмислення проблем у навчанні та/або професійній діяльності та на межі предметних галузей	95-100
	Відповідь містить не грубі помилки або описки	90-94
	Відповідь правильна, але має певні неточності	85-89
	Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована	80-84
	Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена	74-79
	Відповідь фрагментарна	70-73
	Відповідь демонструє нечіткі уявлення студента про об'єкт вивчення	65-69
	Рівень знань мінімально задовільний	60-64
Рівень знань незадовільний	<60	
Уміння/навички		
♦ спеціалізовані і уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення	Відповідь характеризує уміння: – виявляти проблеми; – формулювати гіпотези; – розв'язувати проблеми; – оновлювати знання; – інтегрувати знання; – провадити інноваційну діяльність; – провадити наукову діяльність	95-100

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
<p>досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур;</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі у широких або мультидисциплінар-них контекстах; ◆ здатність розв'язувати проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності 	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності з не грубими помилками	90-94
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації однієї вимоги	85-89
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації двох вимог	80-84
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації трьох вимог	74-79
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації чотирьох вимог	70-73
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності при виконанні завдань за зразком	65-69
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, але з неточностями	60-64
	Рівень умінь/навичок незадовільний	<60
Комунікація		
<ul style="list-style-type: none"> ◆ зрозуміле і недвозначне донесення власних знань, висновків та аргументації до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються 	<p>Зрозумілість відповіді (доповіді). <i>Мова:</i> правильна; чиста; ясна; точна; логічна; виразна; лаконічна. <i>Комунікаційна стратегія:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – послідовний і несуперечливий розвиток думки; – наявність логічних власних суджень; – доречна аргументації та її відповідність відстоюваним положенням; – правильна структура відповіді (доповіді); – правильність відповідей на запитання; – доречна техніка відповідей на запитання; – здатність робити висновки та формулювати пропозиції; – використання іноземних мов у професійній діяльності 	95-100

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
	Достатня зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія з незначними хибами	90-94
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано п'ять вимог)	74-79
	Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано сім вимог)	70-73
	Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано дев'ять вимог)	65-69
	Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано 10 вимог)	60-64
	Рівень комунікації незадовільний	<60
<i>Відповідальність і автономія</i>		
<ul style="list-style-type: none"> ♦ управління робочими або навчальними процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів; □ відповідальність за внесок до професійних знань і практики та/або оцінювання результатів діяльності команд та колективів; □ здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії 	<p>Відмінне володіння компетенціями:</p> <ul style="list-style-type: none"> – використання принципів та методів організації діяльності команди; – ефективний розподіл повноважень в структурі команди; – підтримка врівноважених стосунків з членами команди (відповідальність за взаємовідносини); – стресовитривалість; – саморегуляція; – трудова активність в екстремальних ситуаціях; – високий рівень особистого ставлення до справи; – володіння всіма видами навчальної діяльності; – належний рівень фундаментальних знань; – належний рівень сформованості загальнонавчальних умінь і навичок 	95-100
	Упевнене володіння компетенціями відповідальності і автономії з незначними хибами	90-94
	Добре володіння компетенціями відповідальності і автономії (не реалізовано дві вимоги)	85-89
	Добре володіння компетенціями відповідальності і автономії (не реалізовано три вимоги)	80-84
	Добре володіння компетенціями відповідальності і автономії (не реалізовано чотири вимоги)	74-79
	Задовільне володіння компетенціями відповідальності і автономії (не реалізовано п'ять вимог)	70-73

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
	Задовільне володіння компетенціями відповідальності і автономії (не реалізовано шість вимог)	65-69
	Задовільне володіння компетенціями відповідальності і автономії (рівень фрагментарний)	60-64
	Рівень відповідальності і автономії незадовільний	<60

7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Технічні засоби навчання (комп'ютерне та мультимедійне обладнання). Дистанційна платформа Moodle. MS Office (застосунок Teams).

8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Баранник Л. Б. Соціальний захист громадян : навч. посіб. Вид. 2-ге, доповнене і перероблене. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2017. 246 с.
2. Клименко А. Л. Стандарти і гарантії соціального забезпечення: міжнародно-правовий і вітчизняний контекст : монографія. Харків: Юрайт, 2019. 176 с.
3. Малюга Л. Ю. Теоретико-правові основи адаптації соціального законодавства України до законодавства Європейського Союзу : монографія. Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2019. 406 с.
4. Наливайко Л. Р., Степаненко К. В. Міжнародно-правові стандарти прав людини : навч. посіб. Дніпро : ДДУВС, 2019. 184 с. URL : https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/3716/1/%D0%9C%D0%9F%D0%A1%D0%9F%D0%9B_%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87.%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA_05.06.19.pdf.
5. Основи міжнародно-правових стандартів прав людини : навч.-метод.посібник / за ред. О. В. Бігняка. Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2019. 168 с.
6. Права людини у міжнародному праві : підручник / за заг. ред. А. В. Войціховського ; [Бакумов О. С., Варунц Л. Д., Войціховський А. В., Гудзь Т. І. та ін.]. Харків : ООО «Планета-Принт», 2021. 404 с.
7. Право соціального забезпечення : навч. посіб. / Г. І. Чанишева, І. В. Лагутіна, К. В. Бориченко, В. С. Тарасенко, Є. В. Краснов, О. С. Щукін, А. О. Гудзь, О. В. Корнілова ; за заг. ред. Г. І. Чанишевої. Одеса, 2022. 266 с.
8. Семигіна Т. Міжнародна соціальна робота: пріоритети та стандарти. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2021. 175 с.

9. Теорія та практика застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод : навч. посіб. / О. В. Сердюк, О. Я. Трагнюк, І. В. Яковюк та ін.; за заг. ред. І. В. Яковюка. Харків : Право, 2018. 374 с.
10. Шаповал В. М. Конституційне право зарубіжних країн : академічний курс. Київ : Юрінком Інтер, 2023. 224 с.

Нормативні документи

1. Європейська конвенція з прав людини : ратиф. Законом України від 17.07.1997 № 475/97. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text.
2. Європейська хартія місцевого самоврядування від 15 жовт. 1985 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_036#Text.
3. Додатковий протокол до Європейської хартії місцевого самоврядування про право участі у справах місцевого органу влади від 16 лист. 2009 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_946#Text.
4. Європейська конвенція про здійснення прав дітей від 25.01.1996. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_135#Text.
5. Європейська конвенція про здійснення прав дітей від 25.01.1996. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_135#Text.
6. Європейська соціальна хартія (переглянута) від 03.05.1996. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_062#Text.
7. Європейська конвенція про соціальне забезпечення від 14.12.1972 № 78. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_581#Text.
8. Європейський кодекс соціального забезпечення від 16.04.1964. URL : № 48 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_329#Text.
9. Конвенція про права осіб з інвалідністю від 13.12.2006 : ратиф. Законом № 1767-VI від 16.12.2009. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g71#Text.
10. Стандартні правила забезпечення рівних можливостей для інвалідів від 20.12.1993 р. URL : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_306.
11. Про державні соціальні стандарти та про державні соціальні гарантії : Закон України від 05.10.2000 р. № 2017-III. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2017-14#Text>.
12. Про ратифікацію Європейської соціальної хартії (переглянутої). №137-V. (2006, Вересень 14). Закон України. Відновлено з <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/137-16#Text>.
13. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року. №722/2019. (2019, Вересень 30). Указ Президента України. Відновлено з <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>.
14. Стратегія Ради Європи з прав дитини (2016-2021) http://www.nsj.gov.ua/files/147679858320161003101948_CoE%20Strategy%20on%20children_ukr-1.pdf
15. Стратегія Ради Європи з прав дитини на 2022-2027 рр. «Права дитини на практиці: від стабільної реалізації до спільного новаторства» від

23.02.2022 р. CM(2021)168-final. URL : <https://rm.coe.int/coe-strategy-for-the-rights-uk/1680a774c4>.

16.Хартія Співтовариства про основні соціальні права працівників від 09.12.1989. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_044#Text.

17.The European Pillar of Social Rights Action Plan. URL : <https://op.europa.eu/webpub/empl/european-pillar-of-social-rights/en/>

Додаткова

1. Андрієнко І. С. Міжнародні стандарти соціального забезпечення в контексті євроінтеграційних процесів в Україні. Південноукраїнський правничий часопис. Проблеми трудового права та права соціального забезпечення. 2022. № 4. ч. 1. С. 142–147.
2. Бориченко К. В. Європейські стандарти права на соціальний захист. *Правове життя сучасної України* : у 2 т. : матер. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 17 трав. 2019 р.) / відп. ред. Г. О. Ульянова. Одеса : ВД «Гельветика», 2019. Т. 1. С. 545–547. URL : <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/>.
3. Гарасимів Т. До проблеми адаптації українського соціального законодавства до законодавства Європейського Союзу: теоретико-правовий дискурс. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. 2021. № 2 (30). С. 43–50.
4. Заболотна Н. Я. Європейські міжнародні стандарти у сфері соціального захисту та соціального забезпечення населення як орієнтир для розбудови української соціальної системи. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 1. С. 253–255. http://www.lsej.org.ua/1_2024/57.pdf.
5. Заставна О. Міграційна політика ЄС у контексті безпеки країн Європейського союзу. *Міжнародне право*. 2021. № 1. С. 276–281.
6. Клименко А. Л. Міжнародно-правові гарантії здійснення права людини на соціальне забезпечення. *Право та інновації*. 2016. № 1 (13). С. 238–244. URL : <https://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2016/05/Klimenko13.pdf>.
7. Клименко А. Л. Стандарти і гарантії соціального забезпечення: міжнародно-правовий і вітчизняний контекст : монографія. Харків : Юрайт, 2019. 176 с.
8. Костюк В. Л. Європейські соціальні стандарти в контексті сучасної моделі джерел права соціального забезпечення: науково-теоретичний аспект. *Наукові записки НаУКМА. Юридичні науки*. 2018. Т. 1. С. 68–73. URL : <http://nbuv.gov.ua/UJRN/NaUKMAun2018114>.
9. Костюк В. Л., Мельник О. Я. Європейський кодекс соціального забезпечення у контексті новітньої моделі джерел права: проблеми та тенденції. *Традиції та новації юридичної науки: минуле, сучасність, майбутнє*: матеріали міжн. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 19 травня 2017 року) : у 2-х т. / відп. ред. Г. О. Ульянова. Одеса : Гельветика, 2017. Т. 1. С. 532–535.
10. Кулі-Іванченко К.К. Міжнародні соціальні стандарти прав людини. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 1. С. 55–57. URL: http://www.lsej.org.ua/1_2021/13.pdf.

11. Малюга Л. Ю. Європейські соціальні стандарти в контексті права на соціальний захист в Україні. *Альманах міжнародного права*. 2019. Вип. 22. С. 15–25. URL : <http://www.inlawalmanac.mgu.od.ua/eng/v22/4.pdf>.
12. Малиновська О. А. Сучасний розвиток міграційної політики ЄС та міграційні перспективи України. *Демографія та соціальна економіка*. 2021. № 2 (44). С. 92–109.
13. Мицай М. Міжнародні соціальні стандарти у системі джерел пенсійного права України. *Публічне право*. 2018. № 2 (30). С. 247–255. URL : <https://www.publichne-pravo.com.ua/files/30/32.pdf>.
14. Новосельська І. В., Миронюк О. І. Імплементация міжнародний стандартів щодо соціального захисту в національне законодавство України. *DICTUM FACTUM*. 2019. № 3. URL : <https://df.duit.in.ua/index.php/dictum/article/view/61>.
15. Чалюк Ю. О. Імплементация в Україні європейських соціальних стандартів. *Економічні студії*. 2019. № 3(25). URL : <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/2a2a9d6e-60f6-48bf-9f71-30d76670a182/content>.
16. Опішняк С. О. Міжнародні соціальні стандарти: порівняльно-правовий аналіз. *Право і суспільство*. 2020. № 2. Ч. 2. С. 58–63. URL : http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2020/2_2020/part_2/11.pdf.
17. Пак А. К. Проблеми міграційної політики європейських країн і шляхи їх вирішення. *Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна*. 2017. № 6. С. 54–57.
18. Яковець І. Стандарти ЄС у сфері соціального забезпечення: впровадження в Україні та Європі. 2023. URL : <https://jurfem.com.ua/standarty-yees-u-spheri-sotszabezpechennya/>.
19. Garben S. The European Pillar of Social Rights and the European Social Charter. *Cambridge Yearbook of European Legal Studies*. 2023. Vol. 25. URL : <https://www.europedeslibertes.eu/article/the-european-pillar-of-social-rights-and-the-european-social-charter/>.
20. Schutter O. The European Pillar Of Social Rights And The Role Of The European Social Charter In The Eu Legal. 2021. URL : <https://rm.coe.int/study-on-the-european-pillar-of-social-rights-and-the-role-of-the-esc-/1680903132>.

Інформаційні ресурси

1. Автоматизована система бібліотек Європейської Комісії (ECLAS). URL : <http://ec.europa.eu/eclas/>.
2. Інформаційна служба Європейського Союзу (Europe Direct). URL : <http://ec.europa.eu/europedirect>.
3. Офіційний сайт Представництва Європейського Союзу в Україні. URL : http://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/index_uk.htm.
4. Портал Європейського Парламенту. URL : <http://europarl.europa.eu>.
5. Портал Європейського Союзу. URL : <http://europa.eu>.
6. Представництво Європейського Союзу в Україні. URL : https://www.eeas.europa.eu/delegations/ukraine_uk?s=232.

7. Рада Європи. URL : <https://www.slg-coe.org.ua/>.
8. Верховна Рада України. Офіційний веб-портал парламенту України. URL : <https://www.rada.gov.ua/>.
9. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL : <https://www.kmu.gov.ua/>.
10. Міністерство соціальної політики України. Офіційний веб-портал. URL : <https://www.msp.gov.ua/>.
11. Міністерство юстиції України. URL : <https://minjust.gov.ua/>.
12. Судова влада України. URL : <https://court.gov.ua/>.
13. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини. Офіційний веб-портал. URL : <https://ombudsman.gov.ua/>.
14. Національна соціальна сервісна служба України. Офіційний веб-портал. URL : <https://nssu.gov.ua/>.
15. Портал Європейського Союзу. URL: <http://europa.eu>.
16. EU institutions and bodies. URL : http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/index_en.htm
17. EU facts and figures. URL : http://europa.eu/about-eu/facts-figures/index_en.htm.
18. EU law. URL : http://europa.eu/eu-law/index_en.htm.
19. EU tube. URL : <http://youtube.com/eutube>.
20. European Court of Human Rights (HUDOC). URL : <https://www.echr.coe.int//>.
21. European Committee of Social Rights. Council of Europe. URL : <https://www.coe.int/en/web/european-social-charter/european-committee-of-social-rights/>.

Навчальне видання

Робоча програма вибіркової фахової навчальної дисципліни
«Європейські соціальні стандарти»
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
освітньо-професійної програми «Соціальна та молодіжна робота»
спеціальності 231 «Соціальна та молодіжна робота»

Розробник:
Шумляєва Ірина Дамирівна

Підготовлено до виходу в світ
у Національному технічному університеті
«Дніпровська політехніка».
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 1842
4960050, м. Дніпро, просп. Д. Яворницького, 19